

Avaleht>Kohtuasja algatamine>Vahendus>Lepitamine perekonnaõiguslike vaidluste puhul>Lepitamine perekonnaõiguslike vaidluste puhul Lepitamine perekonnaõiguslike vaidluste puhul

Rumeenia

Seadus nr 192/2006 reguleerib vahendustegevust ja vahendaja kutseala korraldust ning sisaldab üldisi sätteid, sätteid vahendaja kutseala (vahendaja sertifitseerimine, tegevuse peatamine ja vahendajana tegutsemise keeld, vahendusnõukogu, vahendaja kutseala korraldus ja tava, vahendaja õigused ja kohustused, vahendaja vastutus) ja vahendusmenetluse (menetlus enne vahenduskokkuleppe sõlmimist, vahenduskokkulepe, vahendusprotsess, vahendusmenetluse lõpuleviimine) kohta ning perekonnasiseseid vaidlusi ja kriminaalasju käsitlevaid erisätteid.

Pooled võivad osaleda teabekohtumisel vahenduse eeliste kohta, sealhulgas (kui see on kohaldatav) pärast kohtumenetluse algatamist pädevas kohtus, eesmärgiga lahendada vaidlused selle meetodi abil. Vahenduse eeliseid käsitleval teabekohtumisel osalemist tõendab teabetõend, mille väljastab teabe esitanud vahendaja. Vahenduse eeliste kohta võib teavet anda kohtunik, prokurör, õigusnõustaja, advokaat või notari ning sellisel juhul tõendatakse kirjalikult selle toimumist.

Vahenduse ese ei või olla rangelt isiklikud õigused, nagu isiku staatust puudutavad õigused, või mis tahes muud õigused, mida pooled ei või mõne kokkuleppe või muu akti kohaselt kasutada.

Vahendustegevust võib korraldada võrdväärselt kõikide isikute puhul, olenemata rassist, nahavärvist, rahvusest, etnilisest päritolust, keelest, usust, soost, vaadetest, poliitilisest liikmesusest, rikkusest või sotsiaalsest päritolust.

Vahendus on avalikku huvi pakkuv tegevus. Vahendajal ei ole oma ülesandeid täites otsustusõigust selle lahenduse sisu suhtes, mille pooled peavad saavutama, kuid ta võib neid suunata, kontrollides lahenduse seaduslikkust. Vahendus võib toimuda kahe või rohkema poole vahel. Pooltel on õigus valida vabalt oma vahendaja. Vahendust võib korraldada üks või mitu vahendajat. Kohtu- ja arbitraažiasutused ning teised jurisdiktsiooniga seotud ülesandeid täitvad asutused teavitavad pooli vahendusmenetluse kasutamise võimalusest ja eelistest ning õhutavad neid kasutama seda meetodit oma vaidluste lahendamiseks.

Pooled võivad paluda notaril lahendus autentida. Notari koostatud dokument, millega autentitakse vahenduskokkuleppes sõlmitud lahendus, on täitmisele pööratav.

Vahenduskokkuleppe pooled võivad pöörduda kohtusse, et taotleda oma lahendust toetavat otsust. Pädev asutus on kas ühe poole elu- või asukohajärgne ringkonnakohus või vahenduskokkuleppe sõlmimise koha ringkonnakohus. Poolte saavutatud lahendust kinnitav kohtuotsus tehakse kinnisel kohtuistungil ja see on täitmisele pööratav.

Perekonnasiseseid vaidlusi käsitlevad erisätted. Vahendust saab kasutada abikaasadevaheliste erimeelsuste lahendamiseks sellistes küsimustes nagu abielu jätkumine, abieluvara jaotamine, vanemlike õiguste kasutamine, laste elukoha kindlaksmääramine, vanemate lapsetoetuse maksed või mis tahes muude erimeelsuste lahendamiseks abikaasade vahel seoses õigustega, mis neil võivad vastavalt seadusele olla. Poolte vahel sõlmitud vahenduskokkulepped küsimustes/vaidlustes, mis puudutavad vanemlike õiguste kasutamist, vanemate lapsetoetuse makseid või laste elukoha kindlaksmääramist, tehakse pooltevahelisel kokkuleppel põhinevate kohtuotsustena.

Pooled esitavad abikaasade kokkuleppe abielu lahutamise ja lahutust puudutavate täiendavate küsimuste lahendamise kohta kohtule, kes on pädev tegema lahutamisotsust.

Vahendaja tagab, et vahenduse tulemus ei ole vastuolus lapse parimate huvidega, õhutab vanemaid keskenduma eelkõige lapse huvidele ning tagab, et vanemliku vastutuse võtmine või kooselu lõpetamine või abielu lahutamine ei avalda kahjulikku mõju lapse kasvatamisele ja arengule.

Vahendaja teeb enne vahenduskokkuleppe sõlmimist või (kui see on kohaldatav) menetluse ajal hoolsuskontrolli, et teha kindlaks, kas poolte vahel ei ole väärkohtlemist või vägivaldset suhet ja kas sellise olukorra tagajärjed võivad mõjutada vahendust, ning otsustab, kas sellistel asjaoludel on vahenduse kaudu saavutatav lahendus asjakohane. Kui vahendaja saab vahendusmenetluse ajal teada asjaoludest, mis ohustavad lapse kasvatamist või normaalset arengut või kahjustavad suurel määral lapse parimaid huve, peab ta sellest teatama pädevale asutusele.

Seadus nr 217/2003 koduvägivalla ennetamise ja tõkestamise kohta sisaldab sätteid, mis reguleerivad institutsioone, kellele on pandud ülesanded seoses koduvägivalla ennetamise ja tõkestamisega (kelle ülesanne on suunata vaidlevaid pooli kasutama vahendamist), koduvägivalla ennetamise ja tõkestamise asutusi (sh vägivalla toimepanijatele ettenähtud tugikeskused, mis pakuvad nõustamist ja perelepituse teenuseid, võimalusega kohaldada koduvägivallajuhtumitele poolte taotlusel vahendusmenetlust), lähenemiskeeldu ning koduvägivalla ennetamise ja tõkestamise valdkonna rahastamist.

Tsiviilmenetluse raames soovib kohtunik pooltel lahendada oma vaidlus sõbralikult vahenduse abil ja püüab menetluse jooksul pooli lepitada, andes neile vajalikke juhiseid.

Vaidlustes, mille suhtes võib kohaldada vahendusmenetlust, võib kohtunik kutsuda pooli üles osalema teabekohtumisel selle menetluse kasutamise eeliste kohta. Kui kohtunik peab seda asja asjaolusid arvesse võttes vajalikuks, soovib ta kohtumenetluse mis tahes etapis pooltel kasutada vahendust, et tagada vaidluse sõbralik lahendamine. Vahendus ei ole pooltele kohustuslik.

Kui kohtunik soovib vahendust, peavad pooled (kui nad ei ole püüdnud lahendada oma vaidlust vahenduse abil enne hagiavalduse esitamist kohtule) ilmuma vahendaja ette, et saada teavet vahenduse eeliste kohta. Pärast selle teabe saamist otsustavad pooled, kas nad on nõus lahendama oma vaidlust vahenduse abil.

Kui pooled saavutavad kokkuleppe, kinnitab kohtunik nende lahenduse tehtavas kohtuotsuses.

Lahutuse korral võib lahutamiseavaldusele lisada kokkuleppe, mille abikaasad on abielu lahutamise ja (kui see on kohaldatav) lahutust puudutavate täiendavate küsimuste kohta vahenduse abil saavutanud.

Seadus nr 272/2004 lapse õiguste kaitse ja edendamise kohta sisaldab sätteid, mis käsitlevad lapse õigusi (kodanikuõigused ja -vabadused, alternatiivne perekondlik keskkond ja hooldus, lapse tervis ja heaolu, haridus ning puhke- ja kultuuritegevus), selliste laste erikaitsset, kes on ajutiselt või alaliselt jäänud ilma oma vanemate kaitsest (kasuperekond, hädaolukorras kasuperekonna tagamine, spetsiaalne järelevalve ning eriliste kaitsemeetmete rakendamise jälgimine), lastekaitset (pagulased või relvakonfliktide korral, lapsed, kes on toime pannud kuriteo, kuid keda ei võeta kriminaalõiguse alusel vastutusele, kuritarvitamine, hülgamine või ärakasutamine, sh majanduslik ärakasutamine, uimastite kuritarvitamine, igasugune vägivald, lapsed, kelle vanemad töötavad välismaal, lapserööv, igasugune inimkaubandus), lastekaitse valdkonnas kesk- ja kohalikul tasandil ülesandeid täitvaid institutsioone ja asutusi, eraorganisatsioone ning lastekaitseüsteemi rahastamist.

Riiklik hoolekandetalitus on kohustatud võtma vajalikke meetmeid, et tagada selliste ohuolukordade varajane avastamine, mille tulemusena laps lahutatakse oma vanematest, ning ennetada vanemate kuritahtlikku käitumist ja koduvägivalda. Enne lapse lahutamist oma vanematest ja vanemlike õiguste kasutamise piiramist tuleb süstemaatiliselt osutada seadusega ettenähtud teenuseid ja hüvesid, eelkõige tagada vanemate nõuetekohane teavitamine ja nõustamine ning teenuseskeemi raames pakutav teraapia või vahendus.

Viimati uuendatud: 24/01/2017

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.